

**Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek
ADVIES nr. 21-02**

Betreft: Aanvraag toestemming bevolkingsonderzoek vragenlijst en persoonlijk evaluatieverslag: hoe gezond is je hart en hoe beïnvloedt je levensstijl dit?

Inleiding

Voor bevolkingsonderzoek op initiatief of voorstel van derden is, zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende bevolkingsonderzoek in het kader van ziektepreventie (verder het besluit over bevolkingsonderzoek te noemen), een toestemming van de minister vereist. De minister baseert zich bij zijn beslissing over die toestemming op een advies van de Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek.

Initiatieven of voorstellen worden in twee fasen beoordeeld door de werkgroep Bevolkingsonderzoek:

- (1) in een eerste stap wordt nagegaan of het voorstel bevolkingsonderzoek betreft - en dus onder het toepassingsgebied van het besluit over bevolkingsonderzoek valt;
- (2) in een tweede fase wordt nagegaan in hoeverre het voorstel of het initiatief aan de (kwaliteits)criteria voor bevolkingsonderzoek (vermeld in het besluit over bevolkingsonderzoek) voldoet.

Als in de eerste stap blijkt dat het initiatief geen bevolkingsonderzoek is, is beoordeling door de werkgroep Bevolkingsonderzoek aan de hand van de criteria niet nodig.

Procedure adviesverlening

De procedure om tot een geldig advies te komen in de werkgroep bevolkingsonderzoek, is beschreven in het besluit over bevolkingsonderzoek en het huishoudelijk reglement van de werkgroep.

Situering

Op 21 december 2020 werd door Syndo Health (in samenwerking met Partena Ziekenfonds) een aanvraag tot toestemming ingediend voor "vragenlijst en persoonlijk evaluatieverslag: hoe gezond is je hart en hoe beïnvloedt je levensstijl dit?". De aanvraag is besproken in de vergadering van de werkgroep Bevolkingsonderzoek van 16/02/2021.

De werkgroep is van mening dat dit initiatief onder de toepassing valt van het besluit over bevolkingsonderzoek omdat de vragenlijst een aanbod van screening omvat, met doorverwijzing naar een zorgaanbieder aan leden van Partena Ziekenfonds.

Advies

De werkgroep formuleert volgende algemene en specifieke bedenkingen bij het bevolkingsonderzoek:

Algemeen

- De meerwaarde van het bestaan van dit initiatief naast het gezondheidskompas van de Vlaamse Overheid of de gezondheidsgids van Domus Medica wordt in twijfel getrokken. Het lijkt efficiënter als Partena de reeds gevalideerde methodieken (gezondheidskompas /gezondheidsgids) gebruikt om zijn leden toe te leiden naar coaching die door hen wordt ondersteund. Het is niet nuttig dat er nog een extra methodiek opgezet worden, parallel aan bestaande methodieken. Beter een sterk merk dan veel variaties op hetzelfde thema. Het risico bestaat dat burgers, n.a.v. eenzelfde vraag vanuit verschillende methodieken een ander antwoord krijgen.

Doelgroep

- De doelgroep wordt omschreven als 'Al de Vlamingen, maar de subgroep die financiële steun krijgt zijn de mensen tussen 55-70 jaar oud'. De werkgroep vraagt waarom deze doelgroep niet van het begin beperkt wordt tot 55-70 jarigen.
- Goede levensstijl gewoonten vormen zich op vroegere leeftijd dan 55-70 jaar oud.
- Er wordt aan mensen tussen de 55-70jr aangeboden om ofwel een digitaal coaching traject te volgen of om persoonlijke levensstijl begeleiding te volgen afhankelijk van hun risicoprofiel (eerste maand gratis, volgende twee maanden aan 50% van de prijs, daarna aan 100% = 40 euro per maand). De bedoeling van een bevolkingsonderzoek is om inclusief te zijn. Door het aanbieden van een online vragenlijst mist men waarschijnlijk de meest kwetsbare doelgroepen. Daarnaast is voor sommige doelgroepen een begeleiding van 40 euro/maand te duur.

Screeningsinstrument

- De werkgroep stelt de vraag of een online vragenlijst de beste manier is om de beoogde doelgroep te bereiken (hoge leeftijd, lagere socio-economische klasse,...).
- De wetenschappelijke onderbouwing van de aanvraag is betwistbaar. Een meer grondige wetenschappelijke onderbouwing is noodzakelijk. Validatie van de vragenlijst is onduidelijk. De vragenlijst is samengesteld uit verscheidene vragenlijsten. Dit resulteert in een vragenlijst die veel te lang zal duren om in te vullen (bijv. gezondheidskompas = max. 10 min.). Er is ook geen duidelijkheid over de gewichten die worden gegeven aan elke subvragenlijst. Het lijkt niet correct om deze allemaal hetzelfde gewicht toe te kennen bij het genereren van het uiteindelijke advies.

Diagnose en behandeling

- Meer verduidelijking is noodzakelijk over de inhoud van de digitale en persoonlijke begeleiding. Omvat dit rookstopbegeleiding, alcoholbegeleiding, of enkel meer bewegen en gezond eten?
- Nazorg: verschil tussen 'applicatie (digitaal coaching traject)' en 'begeleiding'? Omvat de nazorg medische of paramedische prestaties (cf. kosten RIZIV, uit de tekst wordt opgemaakt dat er geen dergelijke prestaties voorzien zijn).
- Individuele coach: Wie kiest de professionals en welke kwaliteitsgaranties zijn er voorzien? Is er een link met Vlaamse coaches 'bewegen op verwijzing'?
- In de aanvraag staat 'indien nodig worden de personen met een verhoogd risicoprofiel doorverwezen naar de huisarts'. Dit zou best standaard gebeuren. .

Besluit

Met oog op de overlap tussen deze vragenlijst en gezondheidskompas/gezondheidsgids, de betwistbare wetenschappelijke onderbouwing van de aanvraag, het onvoldoende bereiken van de lagere socio-economische klasse en de kwaliteit van de coaching, adviseert de werkgroep Bevolkingsonderzoek ongunstig m.b.t. een toestemming voor bevolkingsonderzoek.

Prof. Dr. Bettina Blaumeiser,

Voorzitter Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek